

Rapportage stand van zaken Aanpak Ring Zuid T3-2018 na stuurgroep 1 feb 2019

Voor Provinciale Staten Groningen

Introductie

Dit is de Rapportage Aanpak Ring Zuid voor Provinciale Staten van de provincie Groningen. Deze beschrijft in kort bestek de inhoudelijke en financiële stand van zaken van het project Aanpak Ring Zuid. Deze rapportage verschijnt drie keer per jaar, op basis van de Trimester-rapportages die de projectorganisatie Aanpak Ring Zuid voor de interne projectverantwoording opstelt begin maart, eind augustus en eind december.

Deze rapportage bestaat uit de volgende onderdelen:

- A. Stand van zaken werkzaamheden
- B. Financiën
- C. Communicatie met omgeving
- D. Overige aandachtspunten

Uitgebreidere overzichten en toelichtingen staan in de bijlagen.

Eerdere versies

- 13 november 2018 - PS Rapportage T2 2018

A. Stand van zaken werkzaamheden november - december 2018

De ontwikkelingen tot en met oktober 2018 zijn beschreven in de vorige PS Rapportage.

De bijlage geeft een overzicht van de werkzaamheden die sinds de gunning zijn uitgevoerd en van de correspondentie aan uw staten.

Actualiteit werkzaamheden sinds de vorige PS Rapportage:

- Bij de skivijver en bij het viaduct Vrijheidsplein is doorgewerkt;
- Er is een start gemaakt met de sloop van de doosconstructie op de N7 ter hoogte van de Verlengde Meeuwerderweg, hieraan is in januari in de nachten doorgewerkt;
- In januari is de ingebruikname van de tijdelijke weg op de N7, de zuidbaan richting Hoogezand, voorbereid. De omzetting van het verkeer naar die zuidbaan heeft met een weekendstremming plaatsgevonden in het eerste weekend van februari. Sinds de omzetting rijdt het verkeer richting Hoogezand over twee versmalde rijstroken. Dit is nodig om een deel van de huidige zuidbaan te kunnen slopen en ruimte te maken voor de bouw van de verdiepte ligging.
- Stobben en wortels verwijderen Laan van de Vrede.
- Tot half februari: Nachtelijke werkzaamheden A28 ter hoogte van de Brailleweg.
- 16 februari (22.00 uur) t/m 20 februari (5.00 uur) treinvrije periode (voorjaarsvakantie): begin sloop viaduct in de N7 ter hoogte van de Esperantokruising
- t/m begin maart 2019: Aanleg tuin Paviljoen/Informatiecentrum aan de Muntinglaan.

Bij het in gebruik nemen van de tijdelijke zuidbaan op de N7 richting Hoogezand is de oprit Kempkensberg vervallen. Wij hebben het betreffende verkeer een aantal dagen gemonitord en geen noemenswaardige incidenten geconstateerd.

Verder streeft Combinatie Herepoort ernaar om in 2019 ook de tijdelijke weg langs het viaduct Brailleweg in gebruik te nemen en dit viaduct af te breken (start meivakantie), te starten met de aanleg van de bouwkuip voor de verdiepte ligging (wellicht met een zomerstremming), te starten met de aanleg afrit Europaweg en verder te werken aan de op- en afrit Osloweg en de oprit Corpus den Hoorn richting Drachten. Voor sommige werkzaamheden moet nog wel toestemming worden verleend.

De eerste helft van dit jaar zal ook de wijziging op het tracébesluit in procedure gaan om de fietstunnel Papiermolen mogelijk te maken (in plaats van de oorspronkelijke voetgangersbrug), zie voordracht 2017-040935.

Uitwerking aanbevelingen Commissie Hertogh

Zoals aan u gemeld met onze brief van 20 december 2018 (kenmerk 2018-088.616/51/A.40) worden de aanbevelingen van de commissie Hertogh door opdrachtgever en opdrachtnemer gezamenlijk uitgewerkt. Dit wordt begeleid door de heer Hertogh.

Ondertussen zijn alle betrokken partijen, waaronder ProRail, onder leiding van de heer Hertogh met elkaar in gesprek over een oplossing voor het inschuiven van de Helperzoomtunnel in 2019. Zodra hierover overeenstemming is bereikt, zullen wij u hierover ook informeren

B. Financiën

Binnen Rijkswaterstaat is het de gewoonte dat de ramingen door de projectorganisatie van het project worden opgesteld. Voorafgaand aan belangrijke besluitmomenten wordt uitgebreide toets door ervaren ramingsdeskundigen uitgevoerd. Na vaststelling van de raming wordt de financiële prognose periodiek geactualiseerd naar een actuele prognose eindstand. Het is van belang dat men zich realiseert het een onderbouwde inschatting is van de eindkosten van het project. Zo houdt de prognose eindstand geen rekening met alle gevolgen van de vertraging. Voor de opdrachtgevers is het uitgangspunt is dat de aannemer verantwoordelijk is voor de financiële gevolgen van de extra tijd die CHP nodig heeft gehad voor de uitwerking van het ontwerp en de uitloop van de werkzaamheden.

Stand van zaken financiën

		Raming gunning (april 2016)		Raming herijking (najaar 2017)	Prognose T2- per 27 aug 18		Prognose T3- Actueel per 31 dec 2018	
Budget uitvoeringskosten	3)	639	1)	629,1	650		650,4	<i>budget nog niet geïndexeerd</i>
Prognose eindstand uitvoeringskosten		549,9		610,2	617,9		632,6	<i>kosten wel geïndexeerd</i>
Engineering- en bouwkosten ON		388	1)	403	415,1		427,6	
Alliantie aandeel CHP				15,1	15,1		15,1	
Alliantie aandeel ARZ				36,6	36,6	2)	36,6	
Engineering- en bouwkosten OG		5,1		5,3	5,1		5,1	
Vastgoedkosten		16		14,6	14,5		14,5	
Bijkomende kosten		45,5		40,3	41		41,6	
Mobiliteitskosten		14		14	14,1		16,1	
Onvoorzien		81,3		81,3	76,4	2)	76	
		549,9		610,2	617,9		632,6	
1) Tussen moment van gunning en herijking is een aanpassing gedaan op de verwerking van het btw-voordeel. Zowel budget als kosten zijn verlaagd. Financieel heeft dit verder geen gevolgen.								
2) Een deel van de risico's wordt samen met CHP beheerst via het alliantiefonds. Ons aandeel in dit fonds geldt dus ook als onvoorzien. Het onvoorzien is t.o.v. herijking afgenomen doordat een aantal risico's is opgetreden, leidend tot een verschuiving van onvoorzien naar de kosten.								
3) Zoals in de eerste PS rapportage is toegelicht, zijn alleen de ontwikkelingen in het budget 'Uitvoeringskosten' relevant voor de financiële risico's van de provincie Groningen.								

Ontwikkeling uitvoeringskosten

Toelichting ontwikkeling budget uitvoeringskosten:

- Het actuele budget is nog prijspeil 1 januari 2018, vorig jaar dus. Het is nog niet bekend welke indexering over het jaar 2018 door het rijk aan het budget wordt toegekend. Ter indicatie: bij een IBO¹ 2019 van 1,5% zal het budget met ongeveer € 7,3 miljoen worden geïndexeerd. Het projectbureau verwacht dat de indexering van het aan het hoofdbouwcontract gerelateerde budget uiteindelijk ongeveer in evenwicht zal zijn met de indexering die ARZ verschuldigd is voor het hoofdbouwcontract;

Toelichting ontwikkeling prognose eindstand uitvoeringskosten:

- De stijging van de prognose eindstand is met name een gevolg van:
  - Indexering van het hoofdbouwcontract naar prijspeil 31-12-2018 (€ 12,2 mln)
  - Verwachte toename van de kosten voor het langer in stand houden van de activiteiten van Groningen Bereikbaar met € 2 mln;

Ontwikkeling omvang onvoorzien

In de vorige PS-rapportage hebben wij gemeld dat de gevolgen van de vertraging en de huidige werkwijze van de opdrachtnemer voor het onvoorzien nog meer in detail bekeken moeten worden.

¹ Index Bruto Overheidsinvesteringen

Deze actie zal in de loop van het voorjaar 2019 worden uitgevoerd, hangende de uitwerking van de adviezen van de commissie Hertogh. Conclusie: de prognose eindstand inclusief risicoreserveringen past nog steeds binnen het beschikbare budget, maar we zijn alert op de ontwikkeling van het risicodossier.

C. Communicatie omgeving

De communicatie met omwonenden en bedrijven verloopt langs verschillende kanalen: CHP en de projectorganisatie Aanpak Ring Zuid hebben een gezamenlijk communicatieteam, waaronder ook stewards die als aanspreekpunt fungeren in de wijk. Omwonenden worden schriftelijk geïnformeerd over werkzaamheden die mogelijk voor overlast kunnen zorgen en worden uitgenodigd voor informatiebijeenkomsten waarin uitgebreide informatie gegeven kan worden. Daarnaast worden social media ingezet, waarmee mensen antwoord krijgen op hun vragen en meldingen.

Ontwikkelingen november - heden

De afgelopen maanden lag de nadruk vanzelfsprekend op de ontwikkelingen rond de commissie Hertogh en het geven van duidelijkheid over de actuele werkzaamheden. Dit laatste betrof bijvoorbeeld de sloop van de zogeheten doos-constructie en voorbereidende werkzaamheden om de tijdelijke zuidbaan ter hoogte van de verdiepte ligging in gebruik te kunnen nemen.

De communicatiekalender in bijlage C geeft een overzicht van de communicatie-activiteiten over de periode november tot heden, en een korte vooruitblik de komende periode.

D. Overige aandachtspunten

Spoorzone

De provincie Groningen is samen met de gemeente Groningen opdrachtgever voor het project Groningen Spoorzone. De werkzaamheden aan het spoor hebben raakvlakken met de Aanpak Ring Zuid, met name als het gaat om de spoorwegovergang Esperantokruising, de kruising van de Ring Zuid met het spoor en de Helperzoomtunnel. Onder regie van Groningen Bereikbaar stemmen Groningen Spoorzone en de Aanpak Ring Zuid hun werkzaamheden af. Van belang is dat de Helperzoomtunnel op tijd klaar is, omdat dit nodig is om 2020 een vierde spoor te kunnen aanleggen en het nieuwe opstel terrein bij de Vork in gebruik te kunnen nemen.

Bijlage bij A. Ontwikkeling werkzaamheden sinds gunning

Correspondentie aan uw staten sinds gunning project:

<i>datum</i>	<i>kenmerk</i>	<i>Onderwerp</i>
15 april 2016	Brief 2016-21.539/15/V.3	Voorlopige gunning project Aanpak Ring Zuid
12 mei 2016	Brief 2016-26.231/19/A.15	Definitieve gunning project Aanpak Ring Zuid
26 oktober 2016	Brief 2016-61.665/43/A.26	Aanpak Herepoort bij reconstructie Zuidelijke Ringweg
28 maart 2017	Brief 2017-08410/12/A.15	Wijziging Ontwerp Tracé Besluit (in verband met 3 optimalisaties)
9 mei 2017	Voordracht 24/2017	Voordracht van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten van Groningen over de stand van zaken Aanpak Ring Zuid en het voorstel tot uitvoering van de no regret maatregel optimalisatie fiets- en voetgangerstunnel Esperanto.
5 september 2017	Brief 2017-078.008/36/A.18	Schriftelijke vragen tunnelveiligheid Ring Zuid
12 september 2017	Brief 2017-083.949/37/A.34	Wijziging Tracébesluit Aanpak Ring Zuid
8 november 2017	Brief 2017-096.876/45/A.15	Herijking Aanpak Ring Zuid
21 juni 2018	Brief 2018-039.539/25	Stand van zaken Aanpak Ring Zuid
18 juli 2018	Brief 2018-047.162/29/A.54	Stand van zaken zomerstremming Zuidelijke Ringweg
18 september 2018	Brief 2018-061.931/38/A.13	Voortgang Zuidelijke Ringweg Groningen
1 oktober 2018	Brief 2018-033.153/39/A.6	Schriftelijke vragen problemen Helperzoomtunnel
1 oktober 2018	Brief 2018-051.151/39/A.9	Schriftelijke vragen over ontwikkelingen rondom Zuidelijke Ringweg Groningen
9 november 2018	Brief 2018-074.889/45/A.7	Schriftelijke vragen naar aanleiding van een artikel in Cobouw
13 november 2018	Brief 2018-076.363/46/A.21	PS-rapportage T2 Aanpak Ring Zuid
27 november 2018	Brief 2018-076.301/48/A.6	Schriftelijke vragen over de Ring Zuid Groningen
20 december 2018	Brief 2018-088.616/51/A.40	Aanpak Ring Zuid, Advies commissie Hertogh
22 januari 2019	Brief 2019-004195/4/V3	Beantwoording verzoek inzage advies commissie Hertogh

Actuele stand van zaken werkzaamheden

Werkzaamheden die in de vorige PS-rapportage als uitgevoerd zijn gemeld, zijn in dit actuele overzicht weggelaten.

Werkzaamheid	Stand van zaken
Voorbereiding/organisatie	
Voorbereiding op de uitvoering, opzetten organisatie	Organisatie wordt versterkt
Herziening fasering en planning	Gaande, zodra planning is beoordeeld en goedgekeurd wordt u geïnformeerd
Uitwerken ontwerpen	Gaande, continue activiteit gedurende looptijd project
Vorbereiden en uitvragen benodigde vergunningaanvragen	Gaande, continue activiteit gedurende looptijd project
Inrichten bouwterreinen, kappen of verplaatsen bomen en houtopstanden	Uitgevoerd, langs Noord-Willemskanaal deels.
Ringwegacademie	Op 23 mei 2018 is het bestuursakkoord van de Ringwegacademie getekend door Terra, Noorderpoort, Alfa-college, overheden en bedrijfsleven in het kader van Aanpak Ringweg Zuid Groningen. In de overeenkomst wordt een aantal deelprojecten genoemd die de komende jaren door de deelnemende partijen worden uitgevoerd.
Deelgebied west (Hoogkerk tot en met Vrijheidsplein)	
Langdurige renovatiewerkzaamheden viaduct Vrijheidsplein	Gaande
Deelgebied Julianaplein	
Aanleg tijdelijk viaduct Brailleweg	Gaande
Tijdelijk Julianaplein	Uitvoering afhankelijk van herziene planning.
Aanleg Paviljoentuin (met in het project toe te passen materialen en groen)	Gaande, tot maart 2019
Vervangen vleermuisschermen Zuiderbegraafplaats	Gaande, oktober 2018
Bescherming woningen tegen verkeerslawaaï	Gaande, vanaf oktober 2018
Deelgebied Zuiderplantsoen (de Verdiepte ligging)	
Omlegging/ingebruikname tijdelijke Zuidbaan N7	januari/feb 2019
Plaatsing damwand verdiepte ligging	Uitgesteld
Afronden ontwerp	Gaande
Aanvragen zomerstremming	Gaande
Deelgebied Helpman/Coendersborg	
Deelgebied Oost (Europaplein tot en met Knooppunt Euvelgunne)	
Bescherming riool in oude Skivijver	Uitgevoerd

Bijlage bij C. Communicatie november - heden + vooruitblik

In onderstaande communicatiekalender staan de bijeenkomsten en excursies voor omwonenden, belanghebbenden en politiek. (Aankondigingen van) werkzaamheden en bijbehorende bewonersbrieven staan op de website van Aanpak Ring Zuid:

<https://www.aanpakringzuid.nl/bibliotheek/bewonersbrieven>

2018		
Tijdstip	Aanleiding	Toelichting
21 november	Excursies Paviljoen	Serviceclub De Ronde Tafel Haren Groningen.
26 november	Excursies Paviljoen	Waterschap Groningen.
13 december	Relatie omgeving	Oliebollenkraam Meeuwerderbaan en omgeving.
20 december	Commissie Hertogh	Persbijeenkomst, bericht op de site en social media, mailing aan bedrijven, mailing aan wijkplatforms.
22 december	Relatie omgeving	Oliebollenkraam Paviljoen Aanpak Ring Zuid (en de 1000 ^{ste} bezoeker!)
27 december	Algemeen	Jaaroverzicht
2019		
Tijdstip	Aanleiding	Toelichting
9 januari	Werkzaamheden/kap bomen	Bijeenkomst woonschepen Julianaweg
10 januari	Werkzaamheden (sluiten afrit)	Bijeenkomst bedrijven afrit Hereweg
14 januari	Excursies Paviljoen	Nordwin College mbo 4 Loonwerk (nog onder voorbehoud)
16 januari	Werkzaamheden KW12	Bijeenkomst Vondellaan
23 januari	Werkzaamheden TVP	Bijeenkomst omwonenden
23 januari	Algemene stand van zaken ARZ	Bijeenkomst Provinciale staten
29 januari	Werkzaamheden	Toelichting verkeerssituatie Anna Paulownastraat en Waterloolaan tijdens ALV Herewegbuurt
29 januari	Algemene stand van zaken ARZ	Bijeenkomst Gemeenteraad
April	Commissie Hertogh	Communicatie over plan van aanpak en rapport
April	Voortgang	Bijeenkomsten met bedrijvenverenigingen samen met GB, nog te organiseren
April	Voortgang	Bijeenkomsten met wijkplatforms, nog te organiseren
14 april	Algemeen	Urban Trail door Paviljoen Aanpak Ring Zuid (3500 deelnemers in waves van 500)
19 april	Algemeen	Girlsday
15 juni	Algemeen	Dag van de Bouw
19 juni	Excursie Paviljoen	RWS NN